

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Klaipėda University
Lithuanian Olympic Academy
Gdansk University of Physical Education and Sport
German Sport University Cologne
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ: НОВІТНІ ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали
Міжнародна онлайн-конференція студентів, аспірантів і молодих
вчених

м. Миколайв
28-29 жовтня 2022 року

Розвиток фізичної культури та спорту: новітні виклики, проблеми та перспективи: матеріали Міжнародної онлайн-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, 28 жовтня 2022 року. Миколаїв: НУК імені адмірала Макарова, 2022. 238 с.

У збірнику представлено тези за напрямками роботи конференції: олімпійський рух: спадщина, інновації та перспективи; олімпійський і професійний спорт: актуальні проблеми, перспективи розвитку та взаємодії; фізична активність та фізичне виховання населення різних вікових груп; організаційно-правові, соціально-економічні та культурологічні аспекти розвитку сучасного спорту.

Редакційна колегія:

Адаменко О. О., канд. пед. наук, доцент кафедри ТООПС
Бірюк С. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ТООПС
Деркач В. М., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ФВС
Марцінковський І. Б., канд. мед. наук, доцент кафедри ТООПС
Сокол О. В., доцент кафедри ФВС
Савіна О. Ю., канд. техн. наук, доцент кафедри ФВС
Челушкіна М. В., провідний фахівець кафедри ТООПС

Головний редактор:

Кувалдіна О. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, завідувач кафедри ТООПС

Матеріали надруковані в авторській редакції. За зміст матеріалів і достовірність наведених даних несуть відповідальність автори публікації та їх наукові керівники.

пляху. Але ми забуваємо про жахливі наслідки такої поведінки. Прагнучи до мети, випробовуючи свої сили і можливості в спорті, ми не тільки розвиваємо працездатність свого організму, але й розвиваємо риси характеру, творимо себе. Ось тут починається просвітницька роль олімпізму у освіті здоров'я. Олімпізм і санітарна освіта мають розширені визначення, які не є повністю вичерпними через постійний розвиток підаспектів цих формулювань у широкому розумінні.

Висновок. Підсумовуючи, можна ствердити, що поняття, які містяться в темі статті, стають нерозривними, вони взаємодіють між собою, взаємно проникають одне в одне і служать загальному благу людини. Вони підтримують його розвиток, формують соціальні та моральні установки та спільно творять риси людського характеру. Вони стосуються навчання, терпимості та прийняття інших і себе, тому важливо проводити якомога більше часу активно.

Список літератури

1. W. Firek, *Filozofia Olimpizmu Pierre'a de Coubertina*, Warszawa 2016
2. M. Bierkus, D. Skalski, P. Lizakowski, *Bezpieczeństwo zdrowotne w aspekcie aktywności fizycznej. Wybrane problemy. Tom 1*, Gdynia – Koszalin – Skarszewy, 2017.
3. Sport i rekreacja: ogólnopolskie badanie polaków. Raport na zlecenie ministerstwa sportu i turystyki przygotował zespół projektu społecznego 2012, A. Goldys, M. Podziemski, R. Włoch, Warszawa grudzień 2012
4. Karta Olimpijska, Międzynarodowy Komitet Olimpijski, Lozanna, 8 grudnia 2014, s. 11.
5. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia w szkole, Zeszyt 10 – 11, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej, Warszawa 2006, s. 11.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ВІТРИЛЬНОГО СПОРТУ НА МИКОЛАЇВЩИНІ

Стефанов В. М., Бірюк С. В.

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна*

Вступ. Вітрильний спорт – це професійний спорт моряків та корабелів.

Предтечею вітрил на території України та Миколаєва були анти. Анти – племінний союз, найбільш численна та сильна південно-західна гілка східних слов'ян у VI столітті. Володіючи протягом тривалого періоду чорноморським узбережжям від Дунаю до Дону, анти набули значного морехідного досвіду. З давніх часів дорогою до моря для антив служив Дніпро-Славутич.

У IV–VII ст. анти виходили у відкрите море і нападали на візантійські володіння вздовж узбережжя, пускалися у тривалі та важкі плавання [2, 3].

Починаючи з XV ст. спадкоємцями антив стали Запорозжці, які здійснювали дальні військові морські походи по Чорному морю.

Тисячоліття тому будувалися вітрильні військові кораблі. Створювалися торгові вітрильні судна (недарма казали: «Вітрила – це крила торгівлі»). Для

багатьох народів судноплавство завжди було не лише необхідністю, а й розвагою. Часто вітрильники використовувалися для прогулянок і відпочинку. Але лише наприкінці XV століття сформувалася особлива гілка вітрильного мореплавання зі спеціальними суднами-яхтами, призначеними для змагань або для плавання заради задоволення [1].

На початку XVIII ст. організація Невського флоту при Петрі I була потужним поштовхом для розвитку в Росії вітрильного флоту та вітрильного спорту. Надалі це стало основою заснування та розвитку вітрильного спорту в Україні та в Миколаєві.

Багато історичних досліджень проведено з історії вітрильного спорту взагалі (Голубев А., 1907; Зубов Б. Н., 1990; Кісельов А. Ф., 2004; Первов Г. А., 2001 та ін.) та історії вітрильного спорту Миколаєва, яка продовжується і зараз, тому вимагає подальших дослідів.

Мета. Розглянути витоки та розвиток вітрильного спорту на Миколаївщині.

Методи. Аналіз та вивчення літературних джерел, статистичних звітів, матеріалів мережі Інтернет.

Результати. Місто Миколаїв знаходиться у сприятливих умовах для існування в ньому вітрильного спортивного клубу, завдяки двом судноплавним річкам, що оточують його з трьох сторін – Південному Бугу та Інгулу. Течії в них майже не заважають плаванню та управлінню вітрильними судами. Ними можна здійснювати далекі, тривалі плавання [4].

Історичною основою розвитку вітрильного спорту були моряки та корабели. Миколаївська область має велику військову та торгову морську історію, що сприяло швидкому розвитку та розповсюдженню вітрильного спорту в Миколаєві.

Миколаївський річковий яхт-клуб було засновано 12 серпня 1887 р. 7 травня 1889 року яхт-клуб святкував своє офіційне відкриття. У цей день в гавані клубу був урочисто піднятий прапор і відбулися перші вітрильні перегони [4].

З 1887 р. починається поступовий розвиток вітрильного спорту на Миколаївщині. Через нестачу яхт та відсутність єдиних правил вітрильний спорт не зміг відразу отримати високу популярність. Але в регіоні швидко збільшувалася кількість яхт та перегонів. Долаючи труднощі поступово миколаївські спортсмени набираються досвіду та виходять на міжнародний рівень.

До 1903 число членів клубу зросло до 143, існуюче приміщення стало тісним. Тоді й було ухвалено рішення про будівництво за проектом члена яхт-клубу миколаївського архітектора Л. Л. Роде кам'яної будівлі, яка й досі служить яхтсменам.

У роки інтервенції та громадянської війни миколаївський яхтовий флот сильно постраждав: найкращі судна були викрадені за кордон, багато потоплено та спалено.

У 20-х роках на базі яхт-клубу було створено морську базу Всеобуча; її інструкторами стали досвідчені яхтсмени. На яхтах та шлюпках проводилися практичні заняття.

З 1924 р. яхт-клуб почали відпускати невеликі кошти для поточного ремонту вцілілих дрібних суден і на утримання штату. Майже щонеділі на Бузькому лимані влаштовувалися перегони; миколаївці регулярно змагалися зі своїми сусідами – одеситами.

У 1926 р. у Миколаєві вперше було проведено чемпіонат області з вітрильного спорту; 1928 р. миколаївські яхтсмени І. Буценко та В. Червонооченко вперше брали участь у всесоюзних змаганнях.

У 1938 р. з ініціативи ентузіаста парусного спорту А. Я. Кресса, ректора НКІ, з активною участю студентів були збудовані яхти «Арктика», «Молния» та «Радуга». Загалом у НКІ та майстернях яхт-клубу було збудовано близько 25 суден.

Під час Великої Вітчизняної війни дуже постраждали і сама будівля яхт-клубу, і його матеріальна частина. Відразу після звільнення Миколаєва від окупантів горком комсомолу ухвалив рішення відновити всі спортивні споруди міста, у тому числі яхт-клуб. Незабаром миколаївці почали отримувати судна, збудовані на Ленінградській верфі ВЦРПС; велика кількість яхт була виготовлена на місцевих суднобудівних заводах. Так, шлюпковою майстернею, організованою в 1946 р. на суднобудівному заводі імені 61 комунара, будувалися швертботи М-20 та кильові яхти ЛЗ та Л4. Завдяки цьому вже 1947–1949 рр. вдалося провести в Миколаєві першість країни з вітрильного спорту.

Наступного року миколаївські яхтсмени на 12 судах брали участь у Всесоюзній зірковій естафеті; того ж 1948 р. Є. Івановою та Ю. Сіньком, неодноразовим чемпіонам України та призерам першості країни, було присвоєно почесне звання майстрів спорту.

За часів розвитку вітрильного спорту у Миколаєві було відкрито водноспортивні бази НКІ, Комунаровець, Океан, ЧСЗ та ін. Всі керівники Миколаївських суднобудівних підприємств або були яхтсменами або активно підтримували вітрильний спорт. Поняття яхт-клуб в Миколаєві завжди поєднувало в собі всі бази та всіх яхтсменів на Миколаївщині.

Досягнення значних висот в тренуванні спортсменів дозволили на базі миколаївського обласного яхт-клубу створити спеціалізовану дитячо-юнацьку спортивну школу Олімпійського резерву з вітрильного спорту. Яхт-клуб став кузнею підготовки яхтсменів високого класу, які продовжують історичні традиції пращурів. Яхтсмени СДЮСШОР постійно беруть участь у вітрильних змаганнях світу, Європи, Олімпійських іграх, здобувають призові місця.

Висновки. Історично доля Миколаєва тісно переплетена з мореплавством, завдяки чому вітрильний спорт зародився саме у цьому регіоні, місті моряків та корабелів. Завдяки постійній підтримці миколаївців, яхт-клуб отримав швидкий розвиток. З часом йому вдалося почати виховувати спортсменів світового рівня, що

зробило вітрильний спорт гордістю міста. Різноманітні потрясіння в останні роки негативно впливали на розвиток та досягнення спортсменів. Але спираючись на підтримку миколаївців та старшого покоління яхтсменів яхт-клуби продовжують готувати спортсменів рівня достатнього для участі та перемог у світових змаганнях.

Список літератури

1. Гловацкий В. Увлекательный мир парусов / В. Гловацкий. – Москва: Изд-во Прогрес, 1981. – 312 с
2. Мавродин В. В. Начало мореходства на Руси. – Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1949. – 13 с.
3. Прокопий Кесарийский. Готская война. «Вестник древней истории», 1941. – № 1. – 238 с.
4. Траспов Л. Яхтклуб. Материалы по истории парусного спорота и Николаевского яхт-клуба. / Л. Траспов. – Николаев : издатель Лев Траспов, 2012. – 576 с.

ІСТОРІЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Шиндряєв С. С., Савіна О. Ю.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна

Вступ. Олімпійський спорт в Україні має давні і славні корені. Успіхи кращих спортсменів – це надбання багатьох поколінь, які серед фізичних якостей понад усе цінували силу, вправність, швидкість, витривалість, були мужніми, стійкими, сповідували інші високі морально-вольові принципи.

Наші прадіди-українці подібно до інших народів Європи створювали фізкультурно-спортивні гуртки та інші об'єднання, які дали змогу думати про участь в Олімпійських іграх. сучасності, починаючи з перших.

Мета. Покращити інформаційне розуміння історії олімпійського руху в Україні, його історичні етапи становлення. Сприяти уявленню про інновації та перспективи олімпійського руху в Україні.

Методи. Проводив аналіз літератури та вивчення сучасних наукових робіт.

Результати. Олімпійський рух в Україні – громадський рух, який базується на добровільному об'єднанні громадян та організацій з метою пропаганди ідей здорового способу життя, розвитку фізичної культури та спорту, що координується Національним Олімпійським комітетом України (НОК України).

Історія олімпійського руху в Україні розпочалася в 1952 році, коли спортсмени України у складі збірної команди Радянського Союзу вперше прийняли участь в Іграх XV Олімпіади в Хельсінкі. З 1952 по 1990 роки олімпійський рух в Україні розвивався та зміцнював свою позицію в житті країни. Українські атлети складали щонайменше 25% кожної олімпійської команди СРСР. Під час Ігор XXII Олімпіади 1980 року деякі матчі футбольного турніру з великим успіхом проводилися в Києві.